

pogłębianie wiedzy o instrumentach finansowych EFSI

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich

Instrumenty finansowe

Instrumenty finansowe, współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich są trwałym i efektywnym sposobem inwestowania w procesy wzrostu oraz rozwoju ludzi, przedsiębiorstw i zasobów w sektorze rolnictwa i leśnictwa, a także w gospodarce wiejskiej. Mogą one wspierać szeroki zakres celów rozwojowych z korzyścią dla szerokiego grona odbiorców, przy jednoczesnym potencjale do ponownego wykorzystania środków na dalsze inwestycje.

Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), który jest instrumentem finansowania drugiego filaru Wspólnej Polityki Rolnej Unii Europejskiej i jednym z Europejskich Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych, ma na celu wzmocnienie rolnictwa, leśnictwa i ogólnie obszarów wiejskich UE.

EFRROW posiada całkowity budżet ponad 96 mld € na lata 2014-2020. Wsparcie to skierowane jest na potrzeby zarządzania rolnictwem, leśnictwem i środowiskiem/zasobami naturalnymi, jak również dla zrównoważonego rozwoju gospodarki wiejskiej.

Wsparcie z EFRROW może zostać udzielone w formie dotacji i coraz częściej za pomocą instrumentów finansowych.

Popyt na instrumenty finansowe współfinansowane przez EFRROW wzrasta od 2007 roku, a w szczególności w następstwie kryzysu finansowego i gospodarczego, w wyniku którego zmniejszone zostały budżety dostępne dla wsi i rolnictwa.

Instrumenty finansowe

- oczekuje się ich spłaty;
- są odnawialne, czyli środki spłacone są możliwe do ponownego użycia w tym samym obszarze;
- są odpowiednie dla projektów opłacalnych finansowo, czyli takich, które w przyszłości mają wygenerować dochody lub oszczędności wystarczające do spłaty otrzymanego wsparcia;
- są zaprojektowane, aby przyciągnąć współinwestowanie z innych źródeł, w tym inwestycje prywatne, w celu zwiększenia ilości środków dostępnych w szczególności w sektorach/obszarach, gdzie istnieją problemy z dostępem do finansowania;
- mogą mieć formę pożyczek, gwarancji lub wejść kapitałowych;
- mogą również wspierać rozwój strony podażowej poprzez przyczynianie się do rozwoju rynku;
- można zastosować w sposób uzupełniający z dotacjami; i
- mogą być zarządzane przez banki krajowe lub regionalne, organizacje międzynarodowe, takie jak Europejski Bank Inwestycyjny czy Europejski Fundusz Inwestycyjny, przez pośredników finansowych oraz (dla pożyczek i gwarancji wyłącznie) przez instytucje zarządzające.

W okresie 2014-2020, uznając zalety instrumentów finansowych, ich stosowanie jest rozszerzone na **wszystkie cele tematyczne** i oczekuje się dalszej intensyfikacji ich wykorzystania ze względu na udoskonalone i bardziej elastyczne możliwości wdrożeniowe.

Instrumenty finansowe mogą być współfinansowane przez EFRROW, aby **wspierać priorytety inwestycyjne określone w Programach Rozwoju Obszarów Wiejskich EFRROW (PROW)** państw członkowskich. Mogą potencjalnie wspierać realizację wielu działań objętych EFRROW, pod warunkiem że dotyczą **zidentyfikowanej luki rynkowej**, czyli obszarów działalności, w których banki są niechętne do udzielania pożyczek i/lub gdy sektor prywatny nie jest skłonny do inwestowania, na przykład w małe gospodarstwa lub nowe przedsiębiorstwa rolne bez wystarczającej historii kredytowej lub aktywów jako zabezpieczenia.

Instrumenty finansowe mogą w ten sposób przyczynić się do osiągnięcia większości z priorytetów UE dla rozwoju obszarów wiejskich:

- wspieranie transferu wiedzy i innowacji w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich;
- poprawa konkurencyjności wszystkich rodzajów gospodarki rolnej i zwiększenie rentowności gospodarstw rolnych;
- wspieranie organizacji łańcucha żywnościowego;
- wspieranie efektywności wykorzystywania zasobów i wspieranie transformacji w kierunku gospodarki niskoemisyjnej i odpornej na zmiany klimatu w sektorach rolnictwa, żywności i leśnictwa; oraz
- promowanie włączenia społecznego, ograniczanie ubóstwa oraz rozwój gospodarczy na obszarach wiejskich, w szczególności w odniesieniu do tworzenia i rozwoju małych przedsiębiorstw, jak i tworzenia nowych miejsc pracy.

Instrumenty finansowe w ramach EFRROW są **dostępne dla wszystkich potencjalnych odbiorców w rolnictwie, leśnictwie i na obszarach wiejskich, którzy podejmują opłacalne finansowo projekty inwestycyjne.**

Potencjalnie może być wdrażany **szeroki wachlarz instrumentów finansowych wspieranych przez EFRROW:**

- **Pożyczki**, które mogą być dostępne, kiedy żadne inne nie są oferowane komercyjnie (np. przez banki), lub mogą być na lepszych warunkach niż te komercyjne (np. z niższym oprocentowaniem, dłuższymi okresami spłaty lub mniejszym wymaganym zabezpieczeniem). Przykładowo, pożyczki mogą być udostępnione, aby pomóc rolnikom i ich rodzinom zdywersyfikować swoje źródła dochodów przez rozwój działalności takiej jak agroturystyka lub związanej z żywnością jak restauracje oferujące lokalne jedzenie, wsparcie inwestycyjne dla młodych rolników lub dla inwestycji w maszyny rolnicze mające na celu zwiększenie ogólnej wydajności gospodarstw i ich trwałości.
- **Mikrokredyty**, którymi są mniejsze pożyczki udzielane ludziom czasem wykluczonym z dostępu do usług finansowych, często udostępniane na krótki okres i bez lub przy niskim wymaganym zabezpieczeniu, np. kredyty dla rolników na zakup sprzętu, aby poprawić wartość dodaną i jakość zbiorów, lub dla wsparcia projektów w ramach strategii rozwoju kierowanego przez społeczność lokalną.

- **Gwarancje**, w ramach których pożyczkodawcy udzielone jest zapewnienie, że jego kapitał zostanie spłacony, jeśli pożyczkobiorca nie będzie w stanie spłacić pożyczki. Przykładowo może to być korzystne dla przedsiębiorstw mających na celu inwestowanie w bio-gospodarkę lub w wydajność zasobów, lub dla rolników, którzy mogą mieć niezbędne umiejętności i finansowanie dostępne za pośrednictwem banków, ale może im brakować niezbędnych gwarancji lub zabezpieczenia do uzyskania pożyczki.
- **Wejścia kapitałowe**, gdzie kapitał jest inwestowany w zamian za całkowity lub częściowy udział we własności przedsiębiorstwa; inwestor kapitałowy może sprawować częściową kontrolę nad zarządzaniem firmą oraz uczestniczyć w podziale zysków firmy, jak również może na późniejszym etapie sprzedać udziały ponownie realizując zyski. Kapitał własny może być najbardziej prawdopodobnie istotny dla firm o wyższym poziomie ryzyka i potencjalnie wyższym wzroście – przykładowo, MŚP działających w sektorze rolno-spożywczym budujących / inwestujących w nowe technologie przetwarzania.

Instrumenty finansowe mogą być również oferowane w połączeniu z dotacjami i innymi formami pomocy. Często konieczna jest poprawa gotowości inwestycyjnej jako warunek wstępny dla pozyskiwania funduszy inwestycyjnych. Wsparcie doradcze i inne może być dotowane przez EFFROW.

Instrumenty finansowe współfinansowane przez EFRROW mogą przyczynić się do długoterminowego rozwoju i dywersyfikacji sektora oraz inwestycji w nim poprzez wspieranie działań w obszarach, w których poziom inwestycji są często niższe niż optymalne i stymulowanie rozwoju projektów opłacalnych komercyjnie jest w ten sposób otwarciem nowych możliwości rynkowych. Mogą też tworzyć możliwości dla inwestorów i pośredników finansowych. Dostęp do finansowania jest zwykle kosztowny i trudny dla przedsiębiorstw w sektorach rolnictwa i leśnictwa. W wielu państwach członkowskich sektory te są uznawane przez banki i inne instytucje finansowe jak wysoce ryzykowne w zakresie udzielania pożyczek i dostępu do kredytów. Jednakże niektóre projekty mogą stać się bardziej atrakcyjnymi inwestycjami ze względu na udział instrumentów finansowych wspartych przez sektor publiczny i związany z tym podział ryzyka.

Więcej informacji

Więcej informacji na temat rozwoju obszarów wiejskich:

http://ec.europa.eu/agriculture/rural-development-2014-2020/index_pl.htm

Poradnik dla instytucji zarządzających na temat instrumentów finansowych w programach EFSI:

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/thefunds/fin_inst/pdf/fi_esif_2014_2020.pdf

Więcej informacji na temat metodologii oceny ex-ante instrumentów finansowych:

http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/financial-instruments/

Strona internetowa "fi-compass", platformy dla usług doradczych z zakresu instrumentów finansowych w ramach EFSI:

<http://www.fi-compass.eu/>

Więcej informacji na temat Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz innych Europejskiej Funduszy Strukturalnych i Inwestycyjnych, w tym rozporządzeń wykonawczych oraz aktów delegowanych:

<http://enrd.ec.europa.eu/pl/policy-in-action/cap-towards-2020/rdp-programming-2014-2020/policy-overview>

Więcej informacji na temat zasad pomocy publicznej dla rolnictwa i leśnictwa oraz na obszarach wiejskich:

http://ec.europa.eu/agriculture/stateaid/index_en.htm

www.fi-compass.eu
contact@fi-compass.eu
© EIB (2015)

European Commission
Directorate-General
Regional and Urban Policy
Unit B.3 “Financial Instruments and IFIs’ Relations”
B-1049 Brussels

European Investment Bank
Advisory Services
fi-compass
98-100, boulevard Konrad Adenauer
L-2950 Luxembourg